

قواعد مخصوصه در باب تفعّل

۱۱ از ص ۴۱ و ۴۲ غیب و سنّ صیغه مخاطب که دو آباء (مفتوح در اول صیغه است، حذف کین جایز است):

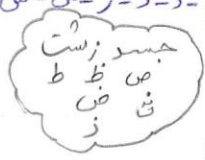
تَتَصَرَّفُ جازمه تصرف

تَتَذَكَّرَانِ جازمه تذکران

* مضارع معلوم، امر غایب، نکر...

* در مضارع مجهول این قاعده پیاده نمی‌شود.

۱۲ هرگاه (ف) یکی از ۱۲ حرف (ت-ث-ج-د-ذ-ز-س-ش-ص-ض-ط-ظ) باشد ابدال (ت) جایز

باب همجنس (ف) سبب اذغام:

تَثْبِيتٌ ← اِبْدَالٌ ← تَثْبِيتٌ

تَذَكَّرٌ ← اِدْتَرٌ ← اِدْتَرٌ

يَذَكَّرُ
رَاذَرٌ

يَثْبِيتُ
رَاثِبٌ

۱۳ لام الفعل مضاعف در این باب سماعاً تبدیل به (ی) می‌شود:

تَضَنُّ ← تَضَنُّ اِبْدَالٌ ← تَضَنُّ

يَتَضَنُّ
تَضَنُّ

۱۴ در مصدر ناقص واوی این باب ابدال (واو) لام الفعل به (ی) سبب (ی) ما قبل خود را مکسر می‌کند:

تُرْجُو اِبْدَالٌ ← تُرْجَى ← تُرْجَى

خصوصیات باب تفاعل

✓ قواعد ۱، ۲، ۴ باب تفعّل در این باب نیز جاری می‌شود:

دَعُوْ ← دَعُوْ اِبْدَالٌ ← دَعَا ← دَعَا

تَشَاوَلٌ ← تَشَاوَلٌ اِبْدَالٌ ← تَشَاوَلٌ اِشْتَاوَلٌ

تَشَاوَلٌ حذوف ← تَشَاوَلٌ

باب افعال

ماضي ← افعال ادغام ← افعَلْ، افعَلْ، افعَلْ، افعَلُوا... افعالنْ

مضارع ← افعال ← افعالنْ

مصدر ← افعال

خصوصيات باب استفعال

در مصدر اجوف استفعال ← حذف عين الفعل واضافه كرون (ة)

قوم) استقوم $\frac{ق ا 10-1}{}$ ← استقامة (فرد) ←

عود) استعود ← استعاذة (حول) ←

مادة (حسين) در باب استفعال ← يا باقر مانند عين الفعل

استحيى $\frac{ق ا 1}{}$ ← استحياء

حياة ←
حياء ←

حذف عين الفعل من از نقل حركت آن به ما قبل

استحيى نقل حركت ← استحيى ← حذف استحيى

استحى →

مادة (طوع) در باب استفعال ← سماعي ← استطوع $\frac{ق ا 8}{}$ ← استطاع ← استطاع

حذف (ت) باب

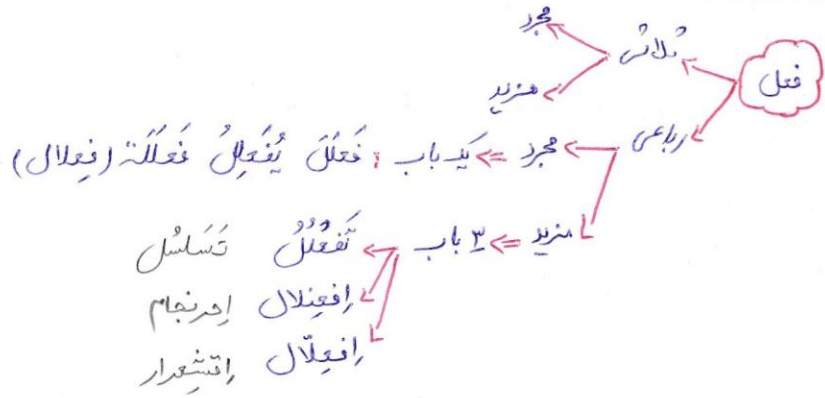
استطوع $\frac{ق ا 1}{8}$ ← استطاع (ابقاء ت)

باب افعال

ماضي ← افعال ادغام ← افعالنْ، افعالنْ، افعالنْ، افعالنْ

مضارع ← افعال ← افعالنْ

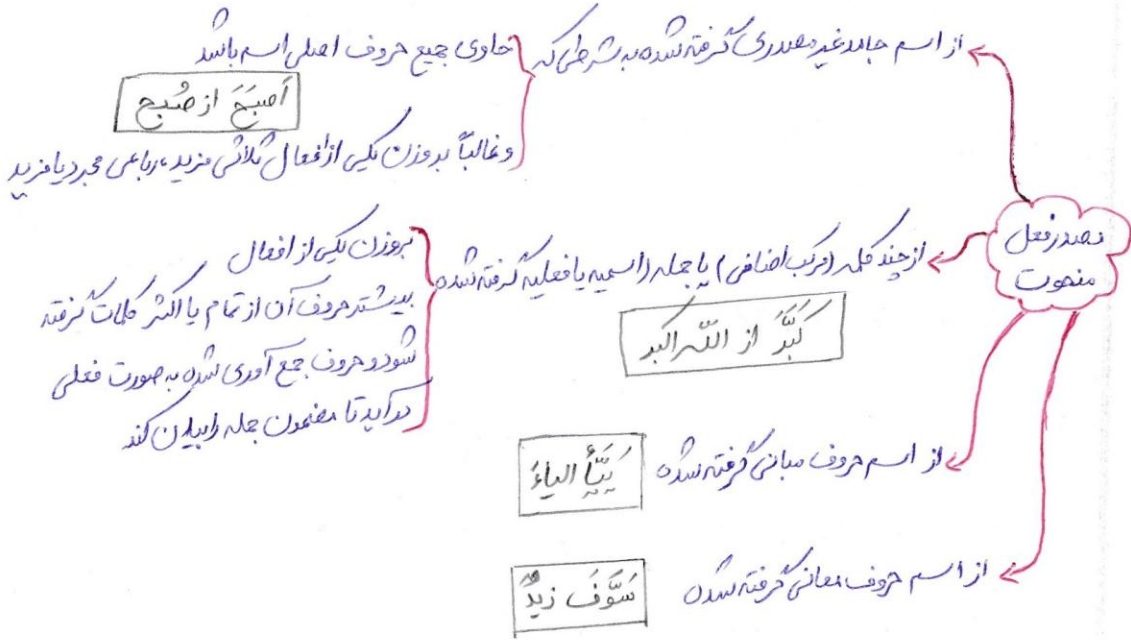
مصدر ← افعال

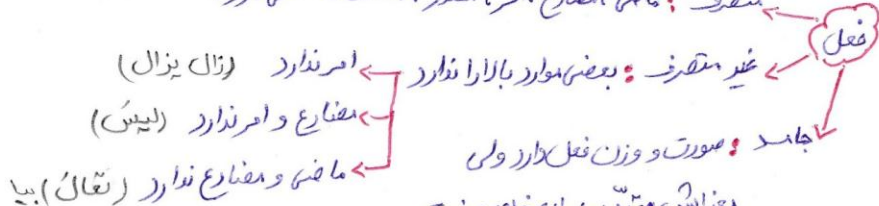
افعال به لحاظ مصدر ۳ قسم اند:

۱) افعال که مصدران از حروف الفبا گرفته شده.

۲) افعال که مصدران از حروف الفبا گرفته نشدهند => افعال منحوت

۱۴ صیغه: ماضی، مضارع، امر، مصدر، مشتقات اسمی دارد.

افعال مدح و ذم - نعم - بئس